

Yleisen edunvalvonnan kehittämistyöryhmä kokous 4/2021

Aika 25.3.2021 klo 10 -14.30

1. DVV:n suoritemaksujen ulosotto

Mirja Komulainen on kuultavana päämiesten DVV:ltä määrättyjen laskujen maksamisesta ja maksuvaikeuksien hoitamistavoista:

- DVV:ssa kuuden hengen tiimi, joka erikoistunut suoritemaksujen oikaisuja koskeviin asioihin.
- Jos laskua ei pystytä maksamaan heti, niin edunvalvojan tulisi ilmoittaa asiasta: laskutiedustelut@dvv.fi. Eräpäivää siirretään 3 kuukautta.
- Vapautushakemukset tulisi aina osoittaa edellä mainittuun osoitteeseen eikä viranomaissähköpostiin, jonne ne helposti hukkuvat tämän postilaatikon suuren ruuhkan vuoksi ja eräpäivä ehtii mennä ohi.
- DVV:n suoritemaksut ovat lähtökohtaisesti lainsäätäjän kohtuulliseksi katsomat. Erikseen on säädetty vähävaraisuustulorajat ja muut edellytykset maksujen perimättömyydelle.
- Holhoustoimilain 85 §:n 3 momentin mukaan DVV voi yksittäistapauksessa jättää maksun perimättä. Tämä ja valtion maksuperustelaki ja asetus määrittävät ne tilanteet, joissa perinnästä voidaan luopua. Mikäli kyse olisi virheestä laskun perusteissa, haetaan oikaisua.
- Maksuvapautushakemuksessa tulee tehdä kirjallinen vaatimus, jossa asia perusteltava tarkasti ja selvitettävä ne seikat, joihin vedotaan. Samalla tulisi selvittää mahdollisuus täydentävään toimeentulotukeen ja muut maksujärjestelyt. Komulainen korosti, että pelkkä velkaantuneisuus ei ole peruste vapautukselle.
- Kielteisestä päätöksestä on valitusoikeus hallinto-oikeuteen.

2. Asiakirjojen (tili, lupahakemus) kieli

- Elsa/Edvard liittymässä aletaan määritellä lupahakemusta. Tämän myötä on tullut esiin kieliasia ja senkin päivittäminen, vaikka kyse nyt on vain työkalun vaihtamisesta. Edvardiin tulee tehdä myös ruotsinkielinen versio lupahakemuksesta, kuten on tileistäkin. Keskustelua on herättänyt se, miten pitkälle kaikki viranomaisten välinen viestintä tulisi tapahtua päämiehen äidinkielellä tai ehkä hänen valitsemallaan tästä poikkeavalla kielellä.
- DVV:n kanssa on keskusteltu siitä, tuleeko tätä asiaa nyt ohjeistaa tarkemmin, tuleeko holhousviranomaiselta jotakin uusia ohjeita sen suhteen, millä kielellä tili ja lupahakemus tulee tehdä ja mitkä kaikki liitteet ja asiakirjat tulisi myös olla tällä kielellä. Alustavasti sieltä on ilmoitettu, että lupahakemukset ja holhoustilit olisi perusteltua laatia päämiehen äidinkielellä.
- Asiaa ei ole erikseen ohjeistettu toistaiseksi ja keskustelu jatkunee.

- Elsassassa ei oteta kielitietoa suoraan väestötietojärjestelmästä eikä ELSA tee valintoja automaattisesti VTJ-kielen perusteella, virkailija saa tiedon VTJ:ään merkitystä asian (luonnollisen) henkilön äidinkielestä.
- Toimitaan, kuten tähän asti on toimitettu, kielilaki määrittää velvollisuudet.

3. Velkojen ilmoittaminen tileissä

- Yleiset edunvalvojat ry on lähettänyt pj:lle lausuman, jossa käsitellään edunvalvojan oikeusturvaa yleensä ja erityisesti luovutustilanteissa velkojen merkitsemisen osalta sekä Elsa/Edvard yhteistyötä ja siihen osallistuvia. Yhdistys on perustettu kesällä 2020. Itse lausuman osalta työryhmä näki, että velkojen kirjaamiseen ei ole tarvetta enää palata. Työryhmä on käsikirjaan kirjannut suosituksensa eikä näe tarvetta sen muuttamiseen.
- Elsa/Edvard palaverissa esitetty yhteenveto hyvistä menettelytavoista ei ole jäsenten toimistoissa aiheuttanut vastustusta. Joitakin yksityiskohtia on erityisesti käyty läpi ja tuotu niitä omana toimiston käytäntöihin.
- Jos velkoja ei voi lyhentää, voi käyttää edellisen vuoden yhteissummaa ja kertoa lisätiedossa, nytkin pyydetään joissain toimistoissa ulosotosta vuosilistoja joissakin ei.
- Velkaohje koskee 2021 tilejä, ei siis taannehtiva.
- Päätöstili: Edvard luovutustositteeseen ehdotetaan muokattava fraasi; ”Päämiehellä voi olla tästä tilistä ilmenemättömiä velkoja” – tätä kannattaa käyttää jo nyt.
- Luovutuksessa joka tapauksessa hyvää palvelua tiedottaa tilanteesta, päätöstili on tarkoitettu juuri luovutuksensaajille, holhousviranomaiselle se on sama kuin vuositili.

4. Palkkioiden perintä

VTV tarkastaa parhaillaan edunvalvontapalkkioiden perimistä ja sieltä on tullut muutamia kysymyksiä, joihin talousyksikkö on vastauksia kysynyt. Keskusteltiin menettelyistä ja vedettiin näkemykset yhteen

- palkkiomenettelyssä pitää olla aina eri henkilö hyväksyjänä ja tarkastajana
- johtava yleinen edunvalvoja hyväksyy työjärjestyksen mukaan palkkiot
- johtava yleinen edunvalvoja ei voi hyväksyä omien päämiestensä palkkioita, sillä hänen roolinsa on päämiesten etujen valvominen ja eturistiriita tulee siitä, että hyväksyjä valvoo saajan eli valtion etua
- sijaiselle on haettava oikeus palkkion hyväksymiseen
- Edvardiin on tehtävä muutos, mikä estää sen, että tarkastaja ja hyväksyjä ovat sama henkilö
- nolla-palkkiot on myös muodostettava, tarkastettava ja hyväksyttävä, vaikka ne eivät mene maksupoimintaan
- jos kuolinpesä on varaton, palkkio voidaan poistaa perukirjalla, jos se on lähtenyt maksuun
- voitaisiinko myös laatia nolla palkkio, jos varmasti varaton pesä ja johtava hyväksyy sen, jolloin vältetään turha perintäkierros
- johtava yleinen edunvalvoja hyväksyy myös erityistehtävien palkkiot
- jos erityistehtävissä 0 palkkio, se jää roikkumaan, riittäisikö tässä, että merkintä on toimenpiteissä, voiko Edvardia kehittää tältä osin
- näyttäisi siltä, että vanha 2015 palkkio-ohje olisi syytä käydä läpi ja päivittää ainakin menettelytapojen osalta.